

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Факультет педагогіки, психології, соціальної роботи та мистецтв
Кафедра музичної педагогіки та хореографії

ОП Хореографія
зі спеціальності 024 Хореографія

ПОЯНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня «Магістр»
«Двадцять чотири сонячні періоди Китаю. Хореографічний епітет до
пісні «Ся Цю Чунь»

Го Чао

Науковий керівник:

Ростовська Юлія Олександрівна,
доцент, кандидат педагогічних наук

Рецензент:

Ревенчук Валентина Василівна
доцент, кандидат педагогічних наук

Допущено до захисту _____

в.о. завідувача кафедри музичної педагогіки та
хореографії, доцент

Олена КОВАЛЬ _____

Ніжин – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи реалізації кваліфікаційної роботи «Двадцять чотири сонячні періоди Китаю. Хореографічний епітет до пісні «Ся Цю Чунь».....	6
1. 1. Культурне значення природніх циклів у філософії Китаю та їх відображення в хореографічному мистецтві.....	6
1.2. Відлуння світогляду чотирьох природніх сезонів у китайському мистецтві та хореографічних постановках.....	11
1.3. Характеристика системи «24 сонячні періоди» Китаю та її втілення у традиційному танці.....	18
Висновки до першого розділу.....	24
РОЗДІЛ 2. Художні особливості хореографічної постановки «Хореографічний епітет до пісні «Ся цю чунь у контексті кваліфікаційної роботи «Двадцять чотири сонячні періоди Китаю».....	27
2.1. Ідейно-тематичний аналіз хореографічного твору.....	27
2.2. Композиційно-архітектонічна будова хореографічної постановки.....	30
2.3. Характеристика музичної основи та сценографія хореографічної композиції.....	36
Висновки до другого розділу.....	47
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52
ДОДАТКИ.....	54

ВСТУП

Обґрунтування вибору теми кваліфікаційної роботи. Хореографія завжди була важливою складовою естетики та культури різних народів світу. Дана робота надає унікальну можливість висловити культурні та філософські концепції через хореографічний вираз. Кожен сезон та його переходи можуть бути відтворені рухами тіла, створюючи глибокий і емоційний танцювальний виступ. «24 сонячні періоди» в Китаї це не лише відображення змін в природі, але й явище, яке має символічне значення.

Вивчення цієї системи дозволить розкрити філософію взаємодії природи та людини, що можна втілити у хореографії. Водночас тема дозволяє врахувати, як природні цикли та культурні традиції Китаю взаємодіють з іншими культурами світу. Це розширить горизонти розуміння та взаємодії між різними народами.

У даній кваліфікаційній роботі ми хочемо дослідити та представити традиції та культурні особливості Східної Азії через образну мову танцю. Обрана нами тема проекту **«Двадцять чотири сонячні періоди Китаю. Хореографічний епітет до пісні «Ся Цю Чунь»** дозволяє поглибитися в культурну спадщину країни через призму природних циклів, відображених у традиційній системі «Ліеці». Це надасть можливість розкрити багатогранність китайської культури та її вплив на мистецтво.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в аналізі «24 сонячних періодів Китаю», розкриття їх культурної, філософської та природничої символіки та створенні хореографічної постановки «Хореографічний епітет до пісні «Ся Цю Чунь».

Завдання кваліфікаційної роботи:

- дослідити культурне значення природних циклів у філософії Китаю та їх відображення в хореографічному мистецтві;
- проаналізувати світогляд чотирьох природних сезонів у китайському мистецтві та хореографічних постановках;

- охарактеризувати систему «24 сонячні періоди» в Китаї та її втілення у традиційному танці;
- здійснити ідейно-тематичний аналіз хореографічної постановки «Хореографічний епітет до пісні «Ся Цю Чунь»;
- розглянути композиційно-архітектонічну будову хореографічної постановки у контексті здійснення кваліфікаційної роботи «Двадцять чотири сонячні періоди Китаю»;
- охарактеризувати музичну основу та сценографію хореографічного твору.

Практичне значення кваліфікаційної роботи. Успішна реалізація кваліфікаційної роботи може привернути увагу до китайської культури, сприяючи туристичному руху та культурному обміну між країнами. Робота може стати частиною освітніх програм, включаючи лекції, майстер-класи та дискусії, спрямовані на поглиблення розуміння китайської культури. Робота зробить важливий внесок у розвиток сучасного мистецтва та допоможе зберегти та передати традиції через новаторський підхід.

Таким чином, кваліфікаційна робота «Двадцять чотири сонячні періоди Китаю. Хореографічний епітет до пісні «Ся Цю Чунь» має значущі практичні аспекти, які впливають на культурну різноманітність, взаєморозуміння та розвиток мистецтва в сучасному світі.

Апробація кваліфікаційної роботи. Хореографічна постановка «Хореографічний епітет до пісні «Ся Цю Чунь»» була представлена на Міжнародному молодіжному фестивалі «Мистецькі барви» (3 лютого 2024 р., м. Прилуки, Чернігівська область) і здобула звання Лауреата I премії.

Досвід реалізації кваліфікаційної роботи відображений у доповідях на VI Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції *Мистецька освіта очима молодого науковця* (Ніжин, 6 грудня 2023 р.) за темою «Культурне значення природніх циклів у філософії Китаю та їх відображення в хореографічному мистецтві»; VIII Мистецько-педагогічних

читаннях пам'яті професора О. Я. Ростовського *«Мистецька освіта України: глобальні виклики та перспективи розвитку»* (Ніжин, 12 березня 2024) з темою *«Сонячні періоди у культурі та філософії Піднебесної»*.

Структура та обсяг пояснювальної записки. Пояснювальна записка складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (17 найменувань), додатків. Загальний обсяг роботи – 56 сторінок, з них основного тексту – 46 сторінок..

РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи реалізації кваліфікаційної роботи «Двадцять чотири сонячні періоди Китаю. Хореографічний епітет до пісні «Ся Цю Чунь»

1.1. Культурне значення природніх циклів у філософії Китаю та їх відображення у хореографічному мистецтві

Культура Китаю є однією з найстаріших та найбагатших у світі. Вона має тисячолітню історію, яка утворила багато цікавих традицій та звичаїв. Китайська культура відома своїми мистецтвами, літературою, філософією, архітектурою та кухнею. Разом із тим, однією з найважливіших частин китайської культури є китайська мова, яка має довгу історію і багато діалектів [11].

До китайської культури відноситься і різноманітна та багата класична література, яка відома своєю глибиною та мудрістю. Філософія Китаю включає в себе різні напрямки, такі як конфуціанство, даосизм та буддизм, кожен з яких має великий вплив на культуру та суспільство [5, 272].

Китай також славиться своєю архітектурою, включаючи Дракони палац, Велику китайську стіну та багато інших архітектурних шедеврів. З іншого боку, китайське мистецтво включає в себе традиційний китайський живопис, каліграфію, гравюру та виробництво фарфору, які відомі своєю красою та майстерністю.

Водночас, традиційна китайська музика та танці також відомі своєю багатою спадщиною, включаючи використання традиційних музичних інструментів, таких як гучін та ерху. Усі ці аспекти китайської культури роблять її надзвичайною та унікальною, привертаючи увагу людей з усього світу.

Предмет нашого аналізу у контексті кваліфікаційної роботи зосереджений на китайській філософії, яка відображає природні цикли. Вони відіграють важливу роль і мають глибоке культурне значення.

Китайська філософія відображає важливість природних циклів у культурі та світогляді. У книзі «Історія філософії» наголошується, що категорія «циклічність» – це властивість процесів або явищ повторюватися впродовж певного періоду часу [12, 77].

Так, у фізиці, математиці, біології, економіці та інших галузях науки циклічність є важливим поняттям. Це означає, що певні події або явища повторюються з певною періодичністю, дотримуючись певного шаблону чи ритму. Циклічність також може включати процеси, які повертаються до певних станів, чи циклічні зміни, такі як хвилі або коливання. Цей феномен зустрічається в багатьох галузях науки.

У біології, наприклад, циклічність відображається в процесах, таких як сезонний розподіл та розмноження. Разом із тим, циклічність у природі, відносить її до явищ і процесів, які відбуваються відповідно до певних циклів або ритмів. Це може стосуватися руху небесних тіл (наприклад, обертання планет навколо своїх власних вісей або обертання планет навколо Сонця), сезонних змін, приливів та відливів у воді, росту та зростання рослин і тварин, а також інших природних явищ [17].

Циклічність у природі може бути поняттям, яке описує повторюваність певних процесів чи явищ у часі, чи циклічну залежність певних явищ одне від одного. Деякі життєві процеси, такі як сезонне відновлення рослин, базуються на циклічних змінах у природному середовищі, таким як зміни у температурі, світлі, і вологості [10].

У природі циклічність є важливим для збереження рівноваги та гармонії в екосистемах, а також для підтримання життя на Землі. Як бачимо цей феномен віддзеркалюється у багатьох аспектах китайської філософії, включаючи вчення про долю (Тао) 道, Інь та Янь (陰), та традиційну китайську медицину.

Так, у вченні про долю, де світ сприймається як постійний процес перемін, концепція циклічності заснована на постійній зміні й русі як основних структурних принципів усього існуючого. У понятті Інь та Янь ,

де протилежності сприймаються як взаємообумовлені й взаємозалежні, так звана двоїстість, яка виражається у всьому навколо нас, від природних явищ до соціальних структур, саме це і складає циклічний процес, у якому кожна протилежність містить у собі наявність іншої[15].

Отже, феномен циклічності у філософії Китаю виявляється у сприйнятті світу як постійного руху та змін, що відображається в різних аспектах культури та традицій китайського суспільства. Ці цикли представлені у відображенні сезонів, річкових потоків, астрономічних подій і традиційних свят.

Для природи й культури Китаю, природні цикли мають глибокий символічний та культурний зміст, який відображається у мистецтві, літературі, музиці та релігійних обрядах. Концепція «циклічності» поширилася на філософію, етику та побутове життя країни.

Вона надихала людей на розвиток ідей про гармонію, баланс та взаємозв'язок між людьми та природою. Ці концепції також вплинули на сімейні відносини, лікувальні практики, а також на архітектуру та урядові політики.

До циклічності у Китаї відноситься й п'ять елементів – дерево, вогонь, земля, метал, вода, які в китайській філософії використовуються для опису природних циклів та взаємозв'язку між різними аспектами життя. У-сін, або п'ять елементів, використовується в китайській медицині, астрономії, філософії, традиційному мистецтві та інших сферах.

Кожен елемент (дерево, вогонь, земля, метал, вода) має свої характеристики, взаємозв'язки та вплив на природу та людське життя. Дерево, наприклад, відповідає за ріст та розвиток, вогонь – за тепло, земля – за плодючість та стабільність, метал – за чистоту та життєву силу, вода – за потік та кар'єру. Ці елементи також взаємодіють між собою в різних циклах та мають велике значення для підтримання гармонії та балансу в усіх сферах життя [12].

У-сін відображає глибоке розуміння природи та взаємодії різних аспектів у всесвіті, тому воно є важливою складовою китайської культури та філософії. Водночас у світогляді китайців циклічність також відображається в ідеї перевтілення, реінкарнації та безперервного потоку життя. Це відображається у вченні І-Цзін – «Книзі Змін», де використовуються символи Інь та Янь, які вказують на вічний рух у вигляді взаємодії протиполів [5].

Також ця ідея відображена у традиційній китайській медицині, де баланс п'яти елементів відіграє важливу роль у збереженні здоров'я та гармонії організму. У цій концепції також існує віра у перевтілення душі після смерті, тобто в реінкарнацію, де душа проходить через цикл перевтілень, поки не досягне вирішальної стадії.

Отже, циклічність, перевтілення та безперервний потік життя відображають глибоку духовність та світогляд, що має велике значення в китайській культурі та філософії. Це розуміння сприймається як круговий хід життя, смерті та відродження, а не лінійний процес [12].

Як бачимо, природні цикли не лише відіграють важливу роль у китайській філософії, а й є необхідними для розуміння значення культурних та духовних аспектів у межах китайського суспільства. Ці природні цикли впливають на всі аспекти життя, включаючи мистецтво та хореографію.

Китайський науковець Чжитао Пан у посібнику «Навчання китайських народних танців» зазначає, що природа завжди була джерелом натхнення для мистецтва та танцю. На його думку, мистецтво та хореографія китайців відображають ці природні цикли, використовуючи символіку та ритуали, пов'язані з природою.

Приміром, традиційні китайські танці часто використовують рухи та символіку, які відображають зміни сезонів, весняне цвітіння, розмноження та жнива. Також, в китайському традиційному мистецтві використовується символіка місяця та зоряного неба [14].

Науковець Лі Ж також дотримується думки про домінування в культурі Китаю гармонії з природою та усвідомлення важливості рівноваги між людьми та природними циклами. Звідси у китайському традиційному танці та хореографії часто використовують символіку та мотиви, притаманні природі та її циклам.

Наприклад, до них можна віднести: рухи та ходьбу взяті з природних елементів, таких як рух вітру, коливання хвиль, квіти чи пташки, та символіки чотирьох сезонів: весни, літа, осені та зими. У цьому сенсі слід наголосити й про філософію йоги в Китаї, яка також надихає на красивий, пристрасний і плавний танець, який демонструє гармонію між тілом та душею [7].

Також, важливе ритуальне значення мають традиційні танці в китайській культурі, які часто пов'язані з обрядами, святами та релігійними уявленнями, які також відображають тісний зв'язок китайців з природою та її циклами. Ці танці виконуються під час святкування Нового року, свят врожаю, весняного фестивалю та інших традиційних свят. Вони відображають віру в добру вдачу, багатство, здоров'я та щасливе майбутнє [13].

Такі танці можуть бути виконані однією людиною або групою, і часто супроводжуються традиційною китайською музикою та костюмами. Одним із найвідоміших традиційних танців в китайській культурі є танець Лева, який символізує мужність, силу та захист від злих духів. Інший популярний танець – це танець Дракона, який вважається символом мудрості, сили та щасливого майбутнього, тощо.

Усі ці традиційні танці мають глибокий культурний та релігійний зміст, який допомагає зберігати спадщину та традиції китайського народу. Отже, філософія циклічності в природі має великий вплив на традиційне хореографічне мистецтво Китаю, формуючи його символіку, рухи та способи вираження різних аспектів життя та природи.

1.2. Відлуння світогляду чотирьох природних сезонів у китайському мистецтві та хореографічних постановках

Світогляд на природні сезони може відрізнятися у різних країнах, оскільки культурні традиції, кліматичні умови та природні явища різняться в залежності від географічного положення. Наприклад, у Японії природні сезони мають велике значення в культурі. Весна (сакура) символізує нове народження, літо – пов'язане зі святом О-бон (вшанування предків), осінь – зі святом Матсурі (свято врожаю), а зима – зі святом Сінгосю (Новий рік).

В Індії сезони також мають глибоке культурне значення. Весна (Васант) часто пов'язується зі святом Холі, літо з фестивалем Ракша-Бандхан (свято зв'язків між братами та сестрами), осінь – із Дівалі (святом світла) і, звичайно, зима – з релігійними святами, такими як Ід-ул-Фітр або Рамадан.

У країнах Північної Європи, таких як Норвегія, Швеція та Фінляндія, зима має велике значення. Тут святкують День Святого Люція (свято світла), солстисії, а також проводять різноманітні зимові фестивалі. У країнах Південної Африки сезони можуть бути пов'язані зі змінами в кліматі та врожаєм. Наприклад, осінь може символізувати час збору врожаю, а весна – період нового початку для багатьох рослин [1, 24].

Не можемо оминути світобачення на природні сезони й українців. Так, світогляд стосовно чотирьох природних сезонів в Україні відображається через відношення до природи, традицій та характерних звичаїв у кожному пору року.

Для українців весна – це час пробудження природи, нового життя та сподівань. У цей період відзначаються свята, пов'язані з весняними обрядами та загалом почуттям радості, оптимізму та позитиву. Літо для українців – це час відпочинку, розваг та збирання дарів природи. Найбільш відомим святом у цей період є Івана Купала, яке відзначається обрядами та веселощами.

Осінь українці сприймають як час збирання врожаю та підготовки до зими. Традиційними святами цього періоду є День учителя та День захисника України. Зимув українці пов'язують із холодом, снігом, традиціями та обрядами, пов'язаними з Різдвом та Маланкою. В цей період відчуття співпереживається теплом сім'ї, затишком та спокоєм у домі [1, 24].

Китайське мистецтво та філософія дуже відрізняються від західних концепцій. У китайській культурі кожний сезон року має свої унікальні асоціації, символіку та філософське значення. Чотири природні сезони в Китаї відображають глибокий зв'язок людини з навколишнім світом і його циклічність.

Кожна пора року є унікальною та має свої характерні явища, що впливають на людське сприйняття світу та його відтворення у мистецтві. Весна в китайській культурі вважається періодом нового початку, відродження і надії. Весна символізує життя, зростання, свіжість і розквіт. У цей період китайці відзначають свято Місячного Нового року, коли приймаються нові рішення і надії на майбутнє.

Літо є часом пожинання урожаю та наповнення різноманітними кольорами і запахами. Літо символізує достаток, радість і цвітіння. В цей період відбуваються різноманітні фестивалі, в яких відзначаються традиції і народні звичаї. Осінь у китайській культурі пов'язана зі зрілістю, врожаєм і відпусканням. Це час збагачення душі, внутрішньої гармонії та впорядкування думок. Осінь символізує мудрість, розум та обдарованість.

Зима в китайській культурі має філософське значення заснування, спокої та внутрішню рефлексію. В цей період проводяться різноманітні церемонії та обряди, спрямовані на очищення душі та духовний розвиток. Тож, як бачимо для кожної країни чотири природні сезони мають своє вагоме значення для світосприйняття та формування національної культури, але разом із тим вони мають багато спільних рис [1, 25].

Щодо китайського мистецтва та філософії, то вони розглядають кожний сезон року як частину циклічності життя, що має глибоке філософське та духовне значення. У вченнях багатьох філософів та просвітителів є згадки про природню суть існування людства. Лао-цзи говорить, що Весна – час пробудження, літо – росту, осінь – збирання, а зима – внутрішнього спокою [6].

Джон Мюїр наголошує, що природа не критикує людину, вона просто відкриває свої секрети і віддає свої дари. Кожна пора року має своє особливе чарівне обличчя [19]. Ральф Уолдо Емерсон переконує, що кожна пора року має свою красу, але особливо цінна та унікальна вона через те, що є неповторною. В цьому і полягає особливість природи та життя взагалі [3].

Видатний музикант, композитор Антоніо Вівальді схиляється до думки, що пори року – це як музика: кожна має свої особливі ноти, але разом вони створюють прекрасну симфонію [13]. А Джеймс Ловелок наполягає, що природа завжди вірна до чотирьох сезонів, кожен з яких має свою унікальну красу і чарівність. Науковець закликає навчитися слухати і відчувати цей ритм [4].

У китайському мистецтві кожний сезон істотно впливає на вибір тематики, колірну гаму, композицію, образотворчу мову та емоційне забарвлення творів. Наприклад, у весняний період художники використовують світлі кольори, які відображають весняний розцвіт, позитивні емоції та свіжість.

У осінній період натомість, можна побачити твори, де переважають теплі та темні кольори, що відображають перехідність та збереження внутрішньої рівноваги перед настанням зими.

Сезони впливають на емоційний стан людини, її сприйняття світу, а також на те, як вона виражає свої почуття через літературні твори. У китайській літературі віддзеркалюється не лише краса природи, а й глибокий філософський підтекст, що виражений у сприйнятті природних сезонів [13].

Так, весна у китайській літературі символізує відродження і новий початок. Поети описують розквітлі сади, спів птахів і радісні почуття, пов'язані з поверненням життя після зими. Літо, найтепліший з усіх сезонів, усамітнюється з теплим, яскравим сонцем і є найбільшим періодом для натхнення у поетів, які надихаються теплом та світлом.

Осінь – символ зрілості, мудрості та втрати. В цей час року люди виразно відчують мінливість життя, з чим співзвучні поети і письменники, виражаючи свої думки про невблаганний хід часу. Зима у китайській літературі асоціюється зі смертю і спокоєм. У цей сезон письменники звертають увагу на те, як природа засинає, але, в той же час, готується до нового життя, що символізується перевтіленням і трансформацією [13].

Природа та її зміни у різні сезони є натхненням і джерелом емоцій для музикантів. Кожен сезон у Китаї має свої особливості, що відображаються у музичних творах. Весна символізує відродження і нове життя, а це відбивається в музичних творах, наповнених ніжними та емоційними мелодіями. Літо, з його спекою та яскравим сонцем, вміщує більш енергійні та живі композиції.

Осінь асоціюється з умиротворенням та спогляданням, що відображається у спокійних та меланхолійних музичних творах. Зима, з її холодом та спокоєм, надихає на створення музики, яка відображає стихійність та велич цього сезону.

Світогляд китайських музикантів формується з урахуванням цих природних циклів, їх сезонних змін та впливу на життя та творчість. Це відбивається у музичних творах, які сповнені емоцій і відображають єднання з природою. Чотири природні сезони стають частиною китайської музичної та культурної традиції, і вони відіграють важливу роль у формуванні світогляду на це мистецтво загалом [13].

Крім того, чотири сезони в китайській культурі символізують також різні стани та етапи у житті людини, а також відображають циклічність

життя: народження, розквіт, збереження та захист, посів та збір врожаю, відпочинок та підготовка до нового циклу.

Китайське хореографічне мистецтво є однією з найстаріших форм мистецтва в Китаї, яке відображає культурну спадщину цієї держави. У цьому сенсі цікаво дослідити, як природні сезони впливають на формування світогляду на китайську хореографію.

Чотири природні сезони – *весна, літо, осінь і зима* – відіграють важливу роль у даному виді мистецтва. Так, весна символізує нове народження, початок і відчуття надії. Тому, танці, пов'язані з весняними святами, відображають радість, легкість та гармонію з природою. Літо, як найтепліша і стабільна пора року, впливає на хореографію шляхом відображення активності, життєрадісності та енергії. Танці під час літніх свят відображають пристрасть, відчуття вільності та впевненості.

Осінь, пора споглядання, відображається у плануванні мистецьких вистав та танців, що відображають ностальгію, мудрість та внутрішню гармонію. Зима, як пора спокою та внутрішньої рефлексії, впливає на китайське хореографічне мистецтво, відображаючи містичність, мінімалізм та внутрішню сутність [14].

Тож дійсно, чотири природні сезони впливають на формування світогляду на китайське хореографічне мистецтво. Вони відображаються у виборі музики, костюмів, рухів та стилю вистав, що допомагають утілити природну красу та гармонію в традиціях китайського народу.

Наголосимо, що філософія циклічності в природі, про яку ми більш детально описали у попередньому підрозділі, відіграє ключову роль у традиційному хореографічному мистецтві Китаю, формуючи його символіку, рухи та способи вираження різних аспектів життя та природи. Ця філософія ґрунтується на сприйнятті плинності часу, зміни сезонів та неперервної взаємодії між людиною та природою в китайській культурі.

У традиційному китайському хореографічному мистецтві циклічність природи проявляється через використання символів сезонів, природних

явищ та тварин. Танці, присвячені різноманітним святкам та обрядам, часто відтворюють циклічність природи, відзначаючи появу весни, збагачення літа, пожинання осені та спокій та засипання зими. У цих танцях використовуються плавні та граціозні рухи, що символізують неперервний рух часу, повітря та води, відображаючи циклічність життя і природи [14].

Філософія циклічності також впливає на вибір костюмів, музики та способів вираження традиційного китайського танцю. Тому, костюми танців, виконаних під час святкових заходів, часто відображають образи природи, такі як дракони, леви, кити та квіти, що є символами природних явищ та сил. Крім того, музика, яка супроводжує танці, нерозривно пов'язана з ритмами та звуками природи, що підкреслює злагодженість та взаємодію між людиною і природою.

Усі ці елементи традиційного китайського хореографічного мистецтва відображають глибоке уявлення про циклічність життя та природи, відображаючи поєднання людини з навколишнім світом та віру в гармонійне співіснування. Таким чином, філософія циклічності в природі має значний вплив на традиційне хореографічне мистецтво Китаю [14].

У китайській культурі природні цикли, такі як сезони, місячні фази, припливи й відпливи та інші, розглядаються як невід'ємна складова всесвіту, що має велике значення для людини. Звідси, ці природні цикли дуже часто відображаються у традиційній хореографії Китаю.

Наприклад, китайський танець *«Південний вітер, північний сніг»* відображає сезонні зміни. Цей танець включає в себе рухи, що символізують перехід від тепла до холоду та навпаки, а також відтворює образи осіннього листя, снігу та льоду.

Також природні цикли відображаються в китайському танці *«Лотос»*. У цьому танці танцівниця символізує квітучий лотос, який росте в брудній воді та розквітає повторно знову і знову. Цей танець є символом чистоти та підносить душу танцівниці над матеріальними турботами [7].

У китайському традиційному танці існують спеціальні номери, які відображають чотири сезони природи. Наприклад традиційно, у весняному танці можна побачити дівчину, яка танцює з квітами в руках, відображаючи зміну пори року на яскраву й квітучу.

У літньому танці можна побачити танець жінок з віялами, що відображає спекотну погоду та багатство природи влітку. У танці осені можна побачити дівчину, яка танцює з листям, що падає, відображає зміну його кольору. У зимовому танці можна побачити груповий танець, який виконується з булавами, відображаючи зимову холодну погоду та сніг[7].

У китайській культурі відображення чотирьох сезонів природи у різних видах мистецтва, у тому числі й хореографічного, має глибоке коріння в традиційній філософії і космології. Чотири сезони в китайській культурі сповідують концепцію циклічності, в якій кожна пора року має власну унікальну красу та енергію.

У давні часи, в Китаї вірили, що природа має дуже велике значення для людей, і циклічність сезонів нагадує людям про постійний рух часу та невинну зміну. Ця ідеологія відображення чотирьох сезонів природи в мистецтві є способом відчуття природи, почуття об'єднання з нею, що розкриває глибокі традиції та закономірності життя.

Завдяки мистецтву, такому як живопис, музика, танці та поезія, китайці можуть виражати своє відчуття і сприймати циклічність природи, показуючи зв'язок між людиною та навколишнім середовищем. Таким чином, сутність цієї ідеології в мистецтві полягає у відтворенні гармонії та взаємозв'язку між людиною та природою, а також в підкресленні важливості респектування та описування природи в її різних проявах.

1.3. Характеристика системи «24 сонячні періоди» у Китаї та її втілення у традиційному танці

Збереження традицій у хореографічному мистецтві має велике значення для китайців з кількох причин:

По-перше, хореографічне мистецтво використовується для передачі історії та культурних цінностей китайського народу. Танці, які базуються на традиційних рухах та символіках, можуть відтворити події з китайської історії, легенди та міфи, що допомагає зберегти ці характеристики та передати їх наступним поколінням.

По-друге, хореографічне мистецтво вважається важливим аспектом виконання традиційних релігійних та національних обрядів. Танцювальні вистави можуть бути частиною святкування свят, релігійних обрядів або національних урочистостей, що виконують важливу соціальну та релігійну функцію.

По-третє, хореографічне мистецтво відіграє важливу роль у збереженні культурної спадщини китайського народу. Виконання традиційних танців та створення нових вистав може допомогти підтримувати традиції та цінності в сучасному світі, що дуже важливо для збереження ідентичності культури [9].

У цілому, хореографія відіграє важливу роль у збереженні та передачі традицій китайського народу, роблячи його важливим елементом неповторної культурної спадщини. Одним із традиційних вважається використання у постановках елементів відтворення так званих «24 сонячних періодів».

Система «24 сонячні періоди» є важливою частиною традиційного китайського календаря та культурного способу розуміння часу. Ця система виникла близько 2400 років тому та включає 24 періоди, що відповідають різним фазам природних явищ, які відбуваються протягом року [9].

Філософія за цією системою полягає в тому, щоб сприймати час як неперервний цикл, взаємодіючи з природою та космосом. Кожен з цих двадцяти чотирьох періодів відображає певні зміни у природі, такі як цвітіння рослин, зрізання плодів, зміни погоди та інші.

Ця система сприймає рік як повний цикл змін, які відбуваються на Землі під впливом сонячного світла та космічних впливів. Така філософія дає китайцям глибоке розуміння сезонності та циклічності природи і розвиває в них повагу до природи та загальної гармонії з навколишнім світом. Вона також вказує на важливість співжиття людини з природою та потребу у взаєморозумінні та взаємодії з нею [9].

Дана система базується на змінах в рослинності, погоді та активності тварин впродовж року. Вона поділяє рік на 24 рівні періоди, які відображають зміни в природі від початку весняного рівнодення до кінця зимового рівнодення. Кожний з цих періодів має свою назву, пов'язану з конкретними природними явищами, що відбуваються в цей час:

1. 立春 (*Lìchūn*) – початок весни, коли зима залишається позаду.
2. 雨水 (*Yǔ shuǐ*) – період вологості і дощів.
3. 惊蛰 (*Jīngzhé*) – пробудження комах та природи після зими.
4. 春分 (*Chūnfēn*) – рівнодення, коли день і ніч мають майже однакову тривалість.
5. 清明 (*Qīngmíng*) – час сезону чистих ясних днів, коли сільськогосподарські роботи активізуються.
6. 谷雨 (*Gǔ yǔ*) – період, коли дощі поливають рисові поля.
7. 立夏 (*Lìxià*) – початок літа і початок спеки.
8. 小满 (*Xiǎo mǎn*) – період, коли зернові проростають і наближаються до повної зрілості.
9. 芒种 (*Mángzhòng*) – час для останніх посівів.
10. 夏至 (*Xiàzhì*) – позначає найтриваліший день в році.

11. 小暑 (Xiǎo shǔ) – період, коли спека підсилюється.
12. 大暑 (Dàshǔ) – позначає найспекотніші дні в році.
13. 立秋 (Lìqiū) – початок осені, коли термометри опускаються.
14. 處暑 (Chǔshǔ) – кінець спеки літа.
15. 白露 (Báilù) – період, коли вологість стає більш відчутною.
16. 秋分 (Qiūfēn) – рівнодення осені.
17. 寒露 (Hánlù) – початок прохолодної погоди.
18. 霜降 (Shuāngjiàng) – період, коли роса переходить в перший мороз.
19. 立冬 (Lìdōng) – початок зими.
20. 小雪 (Xiǎoxuě) – період, коли починається снігопад.
21. 大雪 (Dàxuě) – час найсильнішого снігопаду.
22. 冬至 (Dōngzhì) – найкоротший день у році, початок світанково-вечірнього часу.
23. 小寒 (Xiǎohán) – початок найхолоднішого періоду.
24. 大寒 (Dàhán) – кінець зими, початок весняного світанково-вечірнього часу [9].

Таким чином ця система використовується для визначення найбільш сприятливого часу для сівби, збору врожаю, риболовлі та інших сільськогосподарських та господарських дій. Крім того, вона має велике значення в китайській культурі, в мистецтві, літературі та філософії.

Система «24 сонячні періоди» Давнього Китаю базується на традиційній китайській астрономії та філософії. Вчені та астрономи Давнього Китаю спостерігали природні явища, такі як сонячні зміни, фази місяця, ріст та зрізання рослин, зміни в температурі та погоді, і вивчали їх вплив на різні аспекти життя [4]

Одним із відомих вчених того часу, пов'язаних із цією системою, є Цінь Ші-У, або Цінь Зіше, який жив близько 1046–256 років до н.е. Він був відомим астрономом та астрологом і зробив величезний внесок у розвиток

китайської астрономії, в тому числі у вивчення системи «24 сонячних періодів». Його праці були важливим джерелом знань про астрономію і календарі Давнього Китаю.

Крім цього, інші вчені та філософи, такі як Конфуцій, також внесли свій внесок у розуміння часу, сезонів та природніх явищ, що впливали на визначення «24 сонячних періодів». Завдяки їхнім спостереженням та вивченням, система «24 сонячні періоди» стала важливою частиною культурної та наукової спадщини Давнього Китаю [17].

Назва «*Jieqi*» (節氣) (або «Двадцять чотири сонячні періоди») походить з китайської мови. Вона складається з двох ієрогліфів: «節» означає «свято» або «фестиваль», а «氣» означає «повітря» або «тривання». Разом ця назва вказує на певне періодичне свято, яке відзначається в певний час року відповідно до сонячного календаря [4].

Таким чином, «*Jieqi*» вказує на періоди, коли відбуваються певні природні явища та зміни, і їх назви відображаються в календарі та культурі традиційних китайських свят. Основні особливості та сутнісний зміст системи «24 сонячні періоди» в Китаї включають наступні аспекти:

 Астрономічні явища: Кожен з «24 сонячних періодів» відповідає певним астрономічним феноменам, таким як різниця в довжині дня та ночі, сонячні затемнення, рівновага між сонячною енергією та земною атмосферою, а також зміни в положенні сонця на небі. Вони є важливими для роботи наших екосистем і впливають на наші життя. Ці періоди можуть бути використані для прогнозування погоди, визначення часу посіву та врожаю, а також для навігації в морі та на суші.

 Природний цикл: Кожен період позначає початок певного природного феномену, наприклад, цвітіння квітів, зерноспій, розпушування листя та інші природні явища.

 Сільськогосподарські традиції: «24 сонячні періоди» були важливим календарем для сільськогосподарської праці в Китаї. Кожний період вказував на певну роботу в полі, таку як посадка, поливка,

виросування та збір врожаю. Так, «24 сонячних періоди» використовуються в китайському календарі як важливі фази для сільськогосподарських робіт.

Ці періоди відображають природні зміни, такі як розпускання бруньок, початок опадів чи початок жнив. Вони були використані для планування сільськогосподарських робіт та врожаїв у Китаї з давніх-давен. Ці сонячні періоди є важливим елементом китайського календаря, який допомагає сільському господарству в різних регіонах Китаю вирішувати питання землеробства та сільського господарства відповідно до природних циклів.

 Культурні свята та традиції: Кожен «Jieqi» супроводжується святами, обрядами та традиціями, підтримувавши та відзначаючи різні релігійні, соціальні та культурні події. Наприклад, весняний «Jieqi» відзначається святом Китайського Нового року, а літній «Jieqi» може бути часом для традиційних святкувань дня довгожителів або дня сім'ї. Кожен період має свої власні обряди та свята, які відображаються в різних регіонах Китаю, що сприяє збереженню традицій та спільноти [11].

Загалом, система «24 сонячних періодів» в Китаї глибоко вплетена у культурні, соціальні та працелюбні аспекти життя китайців, відображаючи взаємозв'язок між природою, людьми та традиціями. Саме за цих обставин її досить часто відображають і у мистецтві танцю.

У китайському традиційному танці «Jieqi» (節氣) втілюються через спеціальні хореографічні постановки, які відображають особливості та характеристики кожної з цих двадцяти чотирьох періодів у році. Танцівники зазвичай використовують рухи, жести, костюми та музику, щоб виразити зміни природи, ставлення до них та зміни в житті людей, що виникають у зв'язку з кожним «Jieqi» [14].

Тому «24 сонячні періоди» (節氣) в танці відображає взаємозв'язок між природою, людьми та культурним спадком, а також відтворює різноманітні аспекти життя та традицій у китайській культурі. Традиційний

китайський танець, пов'язаний з «24 сонячні періоди», може стати виставою, де на сцені відтворюються різні етапи року, що відповідають цим періодам.

Танцівники можуть використовувати різні рухи та образи, щоб показати зміни природи, які відбуваються протягом року, від весняного цвітіння до зимових морозів. Такий танець може також використовувати традиційні костюми та музику, щоб створити аутентичну атмосферу, пов'язану з китайською культурою [16].

Підкреслимо, що хореографія, присвячена «24 сонячним періодам» у китайському традиційному танці, може бути вражаючим та виразним викладенням кожного етапу циклу природних змін. Ця хореографія має за мету відтворення елементів природи, погодних умов та різних стадій росту рослин протягом року. Наведемо деяку детальну характеристику хореографії, якою вона може бути у даному контексті:

Весняне рівнодення: Рухи тіла: плавні, легкі рухи, що символізують пробудження природи та нове народження. Міміка: яскраві вирази обличчя, що відображають радість та свіжість.

Початок грози: Рухи тіла: енергійні, стрімкі рухи, що імітують дощ та блискавку. Міміка: виразне обличчя, що передає напругу та потужність природних явищ.

Початок літа: Рухи тіла: повільні, граціозні рухи, що втілюють спокій та красу літньої пори. Міміка: усмішки та погляди, що виражають радість від тепла та сонця.

Середина літа: Рухи тіла: динамічні рухи, вказівники на польоти птахів та життя на фермі. Міміка: вирази обличчя, що відтворюють різноманітні аспекти роботи в полі.

І у такому дусі можна продовжувати далі, адаптуючи рухи та міміку для кожного сонячного періоду окремо. Додатковими елементами до танцю використовується традиційна китайська музика, щоб підкреслити

національний характер вистави та костюми - одяг учасників відтворює елементи природи, від квітів і листя до сонця та дощових хмарин [16].

Насамкінець, хореографія має завершуватися гармонійним об'єднанням усіх етапів, що символізує вічний цикл природних змін. Такий танець не лише надає краси виставі, але й передає глибокий зв'язок із сезонами та повагу до природи в китайській культурі.

Отже, використання «24 сонячних періодів» в хореографії Китаю відзеркалює традиційний китайський світогляд, який покладає акцент на гармонію з природою та впровадження циклічних законів природи у щоденне життя. Кожен сонячний період в танцювальній виставі відображає циклічність природних явищ, що допомагає глядачам краще розуміти та поважати природу в її неперервному русі.

Рухи тіла та міміка в хореографії не лише передають фізичні аспекти кожного періоду, але й виражають емоції, пов'язані зі змінами в природі. А використання традиційної китайської музики та автентичних костюмів сприятиме збереженню та передачі культурної ідентичності через хореографічне мистецтво.

З іншого боку така хореографія сприятиме розвитку екологічної свідомості, вказуючи на важливість збереження природи та розуміння взаємозв'язку між людиною та оточуючим середовищем. Загалом, використання «24 сонячних періодів» в хореографії Китаю є виразом глибокої поваги до природи, витонченим мистецтвом та засобом передачі культурних цінностей через мову танцю.

Висновки до першого розділу

1. Виявлено, що природні цикли в Китайській культурі глибоко вплетені у філософське сприйняття світу, де наголошується на гармонії з природою та розумінні циклічного характеру життя. Вивчено роль

китайської культури у формуванні та розвитку мистецтва, особливо в контексті хореографії.

Культурні аспекти, такі як філософія, традиції та система «24 сонячних періодів», глибоко впливають на створення мистецьких творів. Проаналізовано значення основних природних сезонів у різних країнах та в контексті китайської культури. Ці сезони мають не лише природні, але й культурні та символічні аспекти, які відображаються у мистецтві.

2. Аналіз підтверджує, що культурна спадщина Китаю впливає на художні вираження, зокрема в хореографії. Відображення природних сезонів у мистецтві стає способом вираження культурних цінностей. Визначено, що чотири основні природні сезони оточені символікою, яка відображається в мистецтві танцю.

Їх значення різні для різних культур, але для китайців це є важливим елементом традиційного світосприйняття. Розглянуто роль та значення «24 сонячних періодів» у китайській культурі. Виявлено, що цей систематичний підхід до опису року має глибокі корені в традиційному китайському світогляді, відзначаючи циклічний характер природних змін.

3. Проаналізовано, як «24 сонячні періоди» відображаються у хореографії традиційного китайського танцю. З'ясовано, що система «24 сонячних періодів» відображається у хореографії як спосіб передачі різноманітних аспектів китайської культури та природи. Кожен період стає важливим елементом танцю, виражаючи гармонію із змінами в навколишньому середовищі.

Визначено, що кожен сезон із системи відтворюється через рухи тіла, міміку та вибір музики, створюючи вражаючий та символічний танцювальний виступ. Дослідження даного розділу дає нам розуміння зв'язку між природою, культурою та мистецтвом, привертаючи увагу до глибини та краси традиційного китайського танцю.

Загалом, історіографічний аналіз підкреслює важливість збереження та відтворення культурних та філософських аспектів Китаю через творчість,

розкриваючи багатогранність його впливу на розвиток мистецтва та танцю. Вивчення цих аспектів сприятиме глибшому розумінню китайської культурної спадщини та сприятиме її передачі у майбутніх творах мистецтва.

РОЗДІЛ 2. Художні особливості хореографічної постановки «Хореографічний епітет до пісні «Ся Цю Чунь» у контексті кваліфікаційної роботи «Двадцять чотири сонячні періоди Китаю»

2.1. Ідейно-тематичний аналіз хореографічного твору

Тема: Традиції китайської системи календаря та культурного способу розуміння часу на основі сонячних періодів.

Ідея: Через хореографічне мистецтво передати традиційні знання про сезонні зміни, важливість гармонійного співжиття з природою та необхідність взаєморозуміння з нею.

Надзавдання: За допомогою танцювальних образів, рухів та символів відобразити перехід від сезону до сезону втілюючи дух китайської культури та циклічне сприйняття часу.

Конфлікт: полягає в балансуванні між традиційною китайською культурною спадщиною і сучасними хореографічними техніками.

полягає в необхідності збалансувати традиційну китайську культурну спадщину з сучасними хореографічними техніками.

Наскрізна дія: Відображення циклічної природи сезонних змін через танцювальні образи та рухи, які ілюструють процес природних трансформацій.

Час дії:

Місце дії: Провінція Хунань

Форма: Хореографічна сюїта.

Стиль: Сучасна хореографія.

Жанр (за драматургією): фантастичний.

Лібрето

У древньому Китаї, де вічність зустрічається із сучасністю, легенди оживають у танці. В одному з таких легендарних місць, біля підніжжя священної гори Тайшань, зібралися хранителі часу, які оживляють історію, культурні цінності та релігійні обряди як незгасиму спадщину народу.

Це майстри, що передають свої знання з покоління в покоління, і кожен рух їхніх рук, кожен крок насичений символікою та змістом. Вечорами, коли сонце схилялося до горизонту, вони виконують свої хореографічні епітети, що розповідають про двадцять чотири сонячні терміни в Китаї.

Чотири сезони на рік: три місяці весни, літа, осені та зими, два сонячні терміни на місяць. Чотири парасольки різних кольорів хранителі використовують для вираження чотирьох сезонів. Кожен сонячний цикл має свій унікальний сенс. Чотири сонячні терміни точно відображають зміни природного ритму і відіграють надзвичайно важливу роль у повсякденному житті людей, що містить багаті народні звичаї.

Навесні, коли природа пробуджується від зимового сну, на сцені з'являється парасолька ніжно-зеленого кольору. Вона розкривається під спів першого жайворонка, і хранителі, одягнені в легкі шати, ніби квіти, розквітають на сцені. Їхні рухи м'які і плавні, як перший теплий вітерець, що торкається молодого листя. У цей час у їхньому танці можна побачити початок нового життя, свіжість і надію на майбутній врожай.

Літня парасолька сяє золотистими відтінками сонця. Актори під нею танцюють з енергією і радістю, їхні рухи швидкі й сповнені сили, як гарячі сонячні промені, що обіймають землю. Вони зображають багатство і розмаїття життя в розпалі літа, коли природа дарує свої плоди, а люди радіють теплу й довгим дням. У їхньому танці звучить гімн праці та достатку, сила і міць, що приносить щедрість врожаю.

Осіння парасолька пофарбована в багряно-золоті тони, як листя, що опадає. Виконавці рухаються повільніше, їхні рухи сповнені задумливості й спокою. Це час збору врожаю і роздумів, коли природа готується до зими. Під звуки флейти і барабанів вони виконують танець вдячності за щедрість землі й нагадують про циклічність життя, про те, що кожен кінець є початком нового.

Зимова парасолька сяє сріблястим блиском снігу. Під нею актори рухаються граційно і легко, їхні білі шати нагадують сніжинки, що повільно падають з неба. Вони зображають спокій і чистоту зимового лісу, час, коли природа занурюється в глибокий сон. У їхньому танці відчувається тиша і мир, таємничість ночі і очікування нового народження, яке принесе весна.

Кожна парасолька – це вікно в сезон, а актори – провідники часу. Їхні хореографічні епітети розповідають історію життя на землі, історію взаємодії людини і природи. Вони нагадують нам про вічний ритм, який керує всім живим, про гармонію, що існує між людьми і світом навколо них. І в кожному русі, в кожному кроці ми бачимо відлуння стародавніх традицій, що живуть і сьогодні, в серцях і душах людей.

Дійові особи та їх характеристика

Хранителі часу – це персонажі які відповідальні за контролем та управлінням течією часу. Їх завдання полягає в підтримці стабільності та порядку в часових лініях, а також у забезпеченні правильного ходу історичних подій. Вони є контролерами над часом, включаючи його прискорення, уповільнення, зупинку та переміщення в часі. Запобігають змінам історичних подій або втручанням, яке може призвести до парадоксів або негативних наслідків.

Хранителі коригують порушення у часових лініях через зовнішні впливи або помилки. Допомагають іншим персонажам у розумінні природи часу та його впливу. Можуть бути вічним або мати тривалий життєвий цикл.

Хранителі часу часто є ключовими персонажами у сюжетах про подорожі в часі, маніпуляції історією або боротьбу за стабільність реальності.

Провідник часу – це особа або істота, яка має здатність переміщуватися через часові лінії та забезпечувати зв'язок між різними епохами. Провідник подорожує між різними періодами і може виступати посередником між минулим, теперішнім і майбутнім.

Він може керувати часовими потоками, впливаючи на розвиток подій коригуючи аномаліями для збереження історичної стабільності. Носій або передавач важливої інформації для історичної точності чи навчання осіб з інших епох. Підтримує рівновагу у часових лініях, запобігаючи змінам історії та уникненням парадоксів.

2.2. Композиційно-архітектонічна будова хореографічної постановки

Хореографічна драматургія постановки

Пролог: У давньому Китаї, де вічність зливається з теперішнім, де легенди оживають у танці, на сцену виходять хранителі часу. У їхніх рухах – парасольки часу, що відтворюють історію, культурні цінності, релігійні обряди та незгасиму спадщину народу.

Експозиція: Чотири хранителя з різнокольоровими парасольками виходять на сценічний майданчик, демонструючи чотири сезони. А інші – актори які подорожують через чотири сезони: вони – провідники часу, персонажі та навколишнє середовище.

Зав'язка: Логічна взаємодія персонажів – хранителів та провідників часу, їхнє возз'єднання – це ключова подія, яка сприяє подальшому розвитку сюжетної лінії хореографічних епітетів, що розповідають історію життя на Землі, історію взаємодії людини і природи

Розвиток дії:

I ступень. Весна. Пробудження від зимового сну. Хранитель з парасолькою ніжно-зеленого кольору, що символізує початок нового життя, спів жайворонка – надія на майбутнє.

II ступень. Хореографічний епітет хранителя літнього часу, парасолька якого сяє золотистим відтінком сонця, наповнена енергією і радістю сонячних променів, що обіймають землю. Це гімн теплу і довгим дням, достатку та щедрості врожаю.

III ступень. Під звуки флейти та барабанів з'являється хранитель з парасолькою в багряно-золотих тонах. Осінній настрій епізоду передає збір врожаю та роздуми, коли природа готується до зими. Виконавці рухаються повільніше, їхні рухи сповнені задумливості та спокою – це танець вдячності за щедрість землі.

IV ступень. Зимово парасолька четвертого хранителя сяє сріблястим блиском снігу. Під нею актори рухаються з легкістю та грацією, їхні білі шати нагадують повільно падаючі з неба сніжинки. Вони уособлюють спокій і чистоту зимового лісу, коли природа занурюється в глибокий сон. У їхньому танці відчувається тиша і мир, таємничість ночі та передчуття весняного пробудження.

Кульмінація: Всі виконавці інтенсивно зливаються в єдиний потік енергії, що символізує єдність людства з природою, злиття всіх 24 сонячних періодів в один узгоджений образ.

Розв'язка: Відображення гармонії між людиною і природою, що досягається в процесі танцю.

Музична драматургія

Основні частини	Назва	Такти	Хронометраж
<i>Пролог</i>	Поява хранителів часу з парасольками	16	00:28 с.
<i>Експозиція</i>	Демонстрація чотирьох сезонів	32	00:28 с.

Зав'язка	Логічна взаємодія персонажів та їхнє возз'єднання з хранителями	64	01:36 с.
Розвиток дії	<i>I ступінь:</i> Весняне пробудження від зимового сну	48	01:10 с.
	<i>II ступінь:</i> Хореографічний епітет хранителя літнього часу	48	00:30 с.
	<i>III ступінь:</i> Хранитель з парасолькою в багряно-золотих тонах	48	01:40 с.
	<i>IV ступінь:</i> Зимово парасолька хореографічного епітету	48	
Кульмінація	Злиття всіх 24 сонячних періодів в один узгоджений образ.	24	00:46 с
Розв'язка	Відображення гармонії між людиною і природою	32	00:30 с.
Усього		360 тактів	04 хв. 35 сек.

Упорядкованість танцювальних епізоді

1. «Танець хранителів часу з парасольками»

Даний епізод представляє уявлення про час та його цикл через хореографічні елементи та використання парасольок як символів змін у природі, що відображають двадцять чотири сонячні періоди року.

Хранителі часу виходять на сцену з розгорнутими парасольками. Кожен представляє один із сонячних періодів, які виражають різні сезони та зміни в природі: весна, літо, осінь, зима.

Цей танцювальний епізод слугує яскравим та символічним відображенням теми часу та його змін, що відображаються через танець та музичні елементи.

Тривалість: 00хв.28с.

2. «Сюжетні лінії хореографічних епітетів»

Даний хореографічний епізод представляє двадцять чотири сонячні періоди Китаю як різні етапи життя природи та її змін. Кожен період отримує свій «хореографічний епітет», що відображає характерні риси та атмосферу цього часу року.

Перша сюжетна лінія розкриває весняний хореографічний епітет «Відродження» – пробудження природи після зими. Виконавці виконують легкі, плавні рухи, що символізують перші квіткові пуп'янки і відновлення життя, початок дощів, які оживлюють землю, пробудження комах та тварин.

Наступний сюжет – це «Перехід до Літа», завершення весняних дощів, підготовка до літа. Хореографічний епітет: «Тепло і Волога». Рухи виконавців стають теплішими та зосереджені на плавності.

Перехід до Осені – це сюжет, що розкриває початок осіннього зменшення тепла. Хореографічний епітет: «Сонячний Захід». Рухи поступово стають спокійнішими та більш рефлексивними. Осінній Вітер означає баланс між теплом і прохолодою, початок осінніх вітрів. Хореографічний епітет: «Листопад».

Рухи імітують падаючі осінні листя, плавно переміщаючи парасольки. Зменшення температури, але збереження краси осені підкреслює хореографічний епітет: «Холодний Відблиск» – це повільні і витончені рухи, що відображають осінню прохолоду та початок морозів.

Початок зими характеризується хореографічним епітетом «Снігова Тиша» – зимові холодні вітри, легкі снігові опади, товсті снігові покриви. Хореографія стає більш заземленою і спокійною з імітацією падаючого снігу.

Тривалість: 01хв.36с.

3. «Весняне пробудження від зимового сну»

Пробудження – перші ознаки весни. Танцювальні рухи стають більш енергійними, але ще дещо обережними, наче природа, що поступово

прокидається. Парасольки використовуються для створення образів перших бруньок, що розкриваються.

Розквіт весняних квітів та зелені відображає енергію та життєву силу весни. Виконавці рухаються більш активно, розгортаючи парасольки у вигляді квітів, що розквітають. Рухи енергійні, плавні та ритмічні, відображаючи буйство весняної природи.

Тривалість: 01хв.15с.

4. «Хореографічний епітет хранителя літнього часу»

Даний епізод відображає яскравість, енергію та життєву силу літа. Використовуючи динамічні хореографічні елементи та музичний супровід пісні «Ся Цю Чунь», танцівники передають відчуття тепла, розквіту та насолоди літнім часом. Епізод завершується гармонійним і спокійним фіналом, де всі танцюристи об'єднуються в єдину композицію, символізуючи спокій та красу літнього вечора. Це створює відчуття завершеності та гармонії, що підкреслює силу та красу літа в контексті двадцяти чотирьох сонячних періодів Китаю.

Тривалість: 01хв.50с.

5. «Хранитель з парасолькою в багряно-золотих тонах»

Епізод відображає перехід від літа до осені, символізуючи зміну сезонів та красу осіннього часу. Використовуючи динамічні хореографічні елементи та багряно-золоті тони, танцівники передають відчуття теплоти, зрілості та насолоди осінню. Початок осені – перші ознаки змін. Золота осінь - багряно-золоті фарби, осінній захід сонця.

Танцюристи виконують динамічні та ритмічні рухи, що відображають багатство та красу осінніх барв. Використання парасольок створює ефект золотої осені та падаючого листя.

Епізод завершується гармонійним і спокійним фіналом, де всі танцюристи об'єднуються в єдину композицію, символізуючи спокій та красу осіннього заходу сонця. Це створює відчуття завершеності та

гармонії, що підкреслює силу та красу осені в контексті двадцяти чотирьох сонячних періодів Китаю.

Тривалість: 01хв.50с.

6. «Зимова парасолька хореографічного епітету»

Епізод «Зимова парасолька» відображає красу та спокій зимового сезону, символізуючи захоплення холодною природою та зимовими святами. Використовуючи хореографічні елементи та музичний супровід пісні «Ся Цю Чунь», танцівники передають відчуття зимової тиші, спокою та чарівності зимових пейзажів.

Перший сніг. Танцівники з'являються на сцені повільно, відображаючи спокій та захоплення першим снігом. Рухи плавні, з акцентом на легкість та ніжність. Снігова краса створює відчуття чарівності зимових пейзажів. Танцюристи виконують плавні та елегантні рухи, що символізують красу снігових пейзажів. Парасольки використовуються для створення образів сніжинок, що падають з неба.

Зимові радощі: снігові ігри та святкування з веселими та життєрадісними мотивами. Рухи танцюристів уповільнюються, стають більш гармонійними та плавними, відображаючи спокій та тишу зимової ночі. Парасольки використовуються для створення ефекту місячного світла на снігу.

Епізод завершується гармонійним і спокійним фіналом, де всі танцюристи об'єднуються в єдину композицію, символізуючи спокій та красу зимової ночі. Це створює відчуття завершеності та гармонії, що підкреслює силу та красу зими в контексті двадцяти чотирьох сонячних періодів Китаю.

Тривалість: 01хв.50с.

7. «Злиття всіх 24 сонячних періодів в один узгоджений образ»

Даний епізод відображає інтеграцію всіх сезонних змін, що відбуваються протягом року, в єдину гармонійну хореографічну композицію. Використовуючи музичний супровід пісні «Ся Цю Чунь» та

різні хореографічні елементи, танцівники символізують цикл року, включаючи всі сонячні періоди, переходячи від одного сезону до іншого в плавному та узгодженому русі.

Танцюристи виконують хореографічні фрагменти, що символізують окремі сонячні періоди: весняне пробудження, літній пік, осінні барви та зимову тишу. Переходи між фрагментами відбуваються плавно, з використанням рухів, що зливаються один з одним.

Епізод завершується гармонійним фіналом, де всі танцюристи знову об'єднуються в єдину композицію, символізуючи завершення циклу природи. Це створює відчуття завершеності та гармонії, підкреслюючи злиття всіх 24 сонячних періодів у єдиний узгоджений образ, що відображає цикл року в контексті двадцяти чотирьох сонячних періодів Китаю.

Тривалість: 01хв.10с.

2.3. Характеристика музичної основи хореографічного твору та сценографія

Музична основа хореографічної постановки – пісня «Ся Цю Чунь» є складовою частиною кваліфікаційної роботи «Двадцять чотири сонячні періоди Китаю», що досліджує взаємозв'язок між музикою, хореографією та китайською культурною спадщиною.

Пісня «Ся Цю Чунь» (夏秋春), у перекладі означає пори року – Літо, Осінь, Весна, і є традиційною китайською піснею, яка відображає глибокий зв'язок між людиною і природою, а також емоційні переживання, пов'язані зі зміною сезонів. Вона є однією з тих культурних перлин, які несуть у собі багатовікову мудрість і естетику китайської музики.

Пісня «Ся Цю Чунь» відрізняється своєю мелодійністю та гармонійністю. Зазвичай мелодія виконується на традиційних китайських музичних інструментах, таких як *ерху*, *гунцинь*, *піпа* та *шенг*. Це додає пісні

особливого колориту і автентичності, дозволяючи слухачеві поринути в атмосферу китайської природи та культури.

Тема і ліричний зміст тексту пісні зазвичай поетичні й метафоричні, описуючи природні явища та емоційні стани людини в різні сезони року. Літо часто асоціюється з енергією і життєвою силою, осінь – з роздумами та зрілістю, а весна – з відродженням та новими починаннями. Кожен сезон у пісні розкривається через призму людських переживань та взаємодії з навколишнім світом.

Культурний контекст пісні відображає традиційні китайські уявлення про гармонію між людиною і природою, що є центральною темою у філософії даосизму та конфуціанства. Пісня часто виконується на різних культурних заходах, фестивалях та церемоніях, підкреслюючи важливість сезонних циклів у житті китайського суспільства.

«Ся Цю Чунь» не тільки популярна в Китаї, але й відома за його межами, привертаючи увагу любителів світової музики своєю унікальною мелодією і глибоким змістом. Вона є яскравим прикладом того, як музика може передавати культурні цінності і традиції з покоління в покоління.

Музика в хореографічному епітеті є не лише фоном, а й важливим елементом, що визначає ритм, динаміку та настрій хореографічного твору. Музична основа задає темп і форму для танцювальних рухів, а також впливає на виразність і характер виконання. У даному випадку, пісня «Ся Цю Чунь» доповнює хореографічний епітет, відображаючи концепцію двадцяти чотирьох сонячних періодів, кожен з яких символізує певний аспект природи та сезонних змін.

У контексті кваліфікаційної роботи «Двадцять чотири сонячні періоди Китаю» пісня «Ся Цю Чунь» відзначається своєю здатністю відобразити зміни, що відбуваються протягом одного з цих періодів. Хореографічний епітет до пісні використовує музичні мотиви та ритми для візуалізації сезонних трансформацій і культурних символів.

Синхронізація танцювальних рухів з музичними частинами підкреслює природні цикли і ритми, що є суттєвими для розуміння китайського календаря та агрокультурних практик.

Таким чином, музична основа хореографічного твору «Хореографічний епітет до пісні «Ся Цю Чунь» виступає як важлива складова частина кваліфікаційної роботи «Двадцять чотири сонячні періоди Китаю», забезпечуючи інтеграцію традиційної китайської музики з хореографічними елементами. Цей синтез сприяє глибшому розумінню культурних і природних аспектів китайського календаря через мистецтво танцю.

Музичний розмір: 4/4.

Темп: Повільний.

Характер музики: Ліричний

Костюми

У творчому проєкті – хореографічній постановці, костюм відіграє ключову роль у передачі ідей, характеру та стилю композиції. Це не просто елемент візуального оформлення, а й інструмент, що допомагає глибше розкрити образи персонажів і концепцію всього твору.

Костюм дозволяє миттєво ідентифікувати персонажа та його роль у хореографічному сюжеті. Завдяки костюму глядач може з першого погляду зрозуміти, хто перед ним – герой, антагоніст, міфічна істота чи звичайна людина. Це особливо важливо в абстрактних або експериментальних танцювальних проєктах, де сюжетна лінія може бути менш чіткою.

Одним з головних завдань костюму в хореографії є підкреслення рухів танцівників. Вибір матеріалів, їх фактура, кольори та форма впливають на те, як рухи будуть сприйматися глядачами. Наприклад, легкі тканини можуть створювати ефект плавності та легкості, тоді як жорсткі матеріали можуть підкреслювати силу та енергію руху.

Костюм часто несе символічне навантаження. Він може відображати епоху, соціальний статус, культурні особливості та внутрішній стан персонажа. Через колірну гамму, орнаменти та деталі костюму хореограф може передати додаткові смисли, що доповнюють основний наратив вистави.

Костюм впливає не тільки на сприйняття глядача, але й на самих виконавців. Відчуття відповідності образу, створеного костюмом, може допомогти танцівникам глибше зануритися в роль та виконувати її з більшою впевненістю та емоційною виразністю.

При розробці костюмів для хореографічних проєктів важливо враховувати технічні вимоги. Костюм не повинен обмежувати рухи танцівника, а навпаки, сприяти їх виконанню. Важливими є також питання безпеки та комфорту, адже костюм має бути зручним та не заважати під час складних танцювальних елементів.

Отже, костюм у творчому проєкті є важливою складовою, що допомагає розкрити глибину художнього задуму, підкреслити рухи та створити незабутній візуальний образ вистави.

Костюм «Хранитель часу – Весна». Основна концепція – весна, китайська традиція, відчуття відродження та оновлення. Колірна гамма костюму переважно світло-зелена, рожева та біла, які асоціюються з весною, молодістю та цвітінням. Легкий, повітряний матеріал тканини, такі як шовк, органза, шифон, підкреслює рухи виконавців танцю.

Основний наряд хранителя часу складається з тонкої шовкової сорочки з довгими рукавами, прикрашеної вишивкою у вигляді квітів та листя, що символізують весняне пробудження природи. Легкі штани забезпечують вільний рух, створюючи ефект легкості та динаміки під час танцю.

Пояс з вишивкою акцентує увагу на талії, додаючи витонченості, підкреслює тематику постановки і додає їй візуальної глибини та естетичної

виразності, що підходить для весняного періоду в контексті китайської традиції.

Додаткові аксесуари:

- Накидка або легкий плащ, який символізує ефемерність та ніжність весни.
- Вінок або прикраси для волосся з квітів, що підкреслюють весняну тематику.
- Браслети та інші прикраси на руках із натуральних матеріалів, що символізують зв'язок з природою.

На ногах легкі балетки або м'які черевики, які дозволяють вільно рухатися та підкреслюють граційність танцю.

У руці хранителя – традиційна китайська парасолька легкої та витонченої форми з ніжним і витонченим дизайном. Виготовлена з легкого та прозорого матеріалу, такого як шовк або тонкий поліестер, в ніжних пастельних відтінках: рожевому, світло-зеленому, блакитному і білому, що створює відчуття свіжості і новизни весни.

На поверхні парасольки надруковані весняні орнаменти: квіти, бруньки, метелики, птахи або інші символи весни, ніжних кольорів і витончених деталей, що нагадують розквіт природи навесні. Ручка з легкого дерева природно-світлого відтінку оснащена декоративними елементами у вигляді квіткових мотивів або візерунків.

До парасольки прикріплені невеликі декоративні елементи у вигляді квітів та легких стрічок, що символізують весняну атмосферу. Використання легких стрічок, що звисають з країв парасольки, символізує весняний вітерець та додає свіжості і витонченості хореографічній постановці, відображаючи тему часу та змін сезонів.

Костюм «Хранитель часу – Літо». Костюм цього хореографічного образу складається переважно з зелених, жовтих та золотих кольорів, які асоціюються з літом, життям і процвітанню.

Сорочка з довгими рукавами з тонкого шовку, прикрашена вишивкою у вигляді традиційних китайських символів, що представляють літо та час. Штани або довга спідниця забезпечують вільний рух. Спідниця може бути багатошаровою, щоб створювати ефект легкості та динаміки під час руху. Пояс з вишивкою акцентує увагу на талії.

Додаткові аксесуари:

- Капюшон або накидка, які символізують таємничість і мудрість хранителів часу.
- Маска або грим, що додають магичності та підкреслюють статус хранителів.
- Прикраси на руках та шії у вигляді браслетів та намист із природних матеріалів, що підкреслюють зв'язок з природою.

На ногах легкі, зручні балетки або м'які черевики, які дозволяють вільно рухатися та підкреслюють граційність танцю.

Парасолька літнього хранителя часу має легку і відкриту форму, що нагадує традиційні китайські парасольки, але зі свіжим і яскравим дизайном. Каркас з бамбука символізує природність і легкість літа.

Яскравий та легкий матеріал з тонкого поліестера в теплих відтінках, таких як зелений, блакитний, жовтий і золотистий, створює відчуття літнього тепла та сонця.

На поверхні парасольки – літні орнаменти: квіти, метелики, сонце, птахи або інші символи літа, яскраві кольори та барвисті деталі, що нагадують розквіт природи влітку. Можливе додавання декоративних елементів у вигляді квіткових мотивів або візерунків на ручці.

До парасольки прикріплюються невеликі декоративні елементи у вигляді квіток або легких стрічок, що символізують літню атмосферу. Використання легких ниток, що звисають з країв парасольки, символізує літній вітерець або траву.

Костюм «Хранитель часу – Осінь». Осінь, китайська традиція, відчуття завершення циклу та врожаю.

Колірна гамма костюму переважно жовта, помаранчева, червона, коричнева – кольори, які асоціюються з осінню, падінням листя та зрілістю. Тканини середньої щільності, такі як шовк, атлас, оксамит, підкреслюють рух танцю.

Основний наряд – це шовкова або атласна сорочка з рукавами, прикрашена вишивкою у вигляді листя та плодів, що символізують осіннє багатство природи. Штани забезпечують вільний рух, створюючи ефект багатства та динаміки під час танцю. Пояс з вишивкою акцентує увагу на талії та додає витонченості.

Додаткові аксесуари:

- Накидка або плащ, який символізує прохолодні осінні дні та завершує образ.
- Прикраси для волосся у вигляді осінніх листків або плодів, що підкреслюють осінню тематику.
- Браслети та інші прикраси на руках із натуральних матеріалів, що символізують багатство врожаю.

На ногах зручні черевики або м'які туфлі, які дозволяють вільно рухатися та підкреслюють граційність танцю.

Костюм має передавати ідею завершення циклу, збору врожаю та відчуття спокою і затишку осені в контексті китайської традиції.

Предметна деталь – парасолька традиційної китайської округлої форми з бамбуковим каркасом темно-коричневого кольору, що символізує осінь та зміну кольору листя. Використання щільного поліестеру в теплих відтінках, таких як оранжевий, жовтий, червоний та золотистий, створює осінню атмосферу.

На поверхні парасольки надруковані осінні орнаменти: листя, гілки, жолуді, журавлі або інші символи осені. Використання золотої та червоної вишивки або фарби для створення яскравих осінніх мотивів. Можливе додавання декоративних елементів у вигляді маленьких листочків або гілочок, вирізьблених або прикріплених до ручки.

Додаткові елементи – це прикріплені невеликі декоративні елементи у вигляді висушених листочків або маленьких дзвіночків, які нагадуватимуть шелест листя, легких стрічок або ниток, що звисають з країв парасольки, символізуючи опале листя. Це підкреслить осінній період та додасть теплоти і ніжності хореографічній постановці, відображаючи тему часу та змін сезонів.

Костюм «Хранитель часу – Зима». Для костюму «Хранитель часу – Зима» в контексті хореографічної постановки застосовуються переважно білі, срібні та блакитні кольори, які асоціюються з зимою, снігом та льодом. Матеріали такі як шовк, атлас, фатин, оксамит легкі, але теплі, підкреслюють рух танцю.

Сорочка з довгими рукавами з атласу, прикрашена вишивкою у вигляді сніжинок та морозних візерунків, що символізують зимову чистоту та холод. Довгі штани забезпечують вільний рух, створюючи ефект легкості та динаміки під час руху. Пояс з вишивкою акцентує увагу на талії та додає витонченості

Легкий плащ, який символізує холодні зимові дні та завершує образ. Прикраси для волосся у вигляді сніжинок або льодяних кристалів підкреслюють зимову тематику. На ногах м'які туфлі, які дозволяють вільно рухатися та підкреслюють граційність танцю.

Цей костюм підкреслить тематику постановки і додасть їй візуальної глибини та естетичної виразності, що підходить для зимового періоду в контексті китайської традиції.

Предметна деталь, що доповнює костюм – це парасолька, форма і структура якої має округлу форму з металевим каркасом світло-сірого кольору, що символізує зиму та сніг. Купол парасольки з напівпрозорого білого поліестру створює ефект льоду та снігу з додаванням срібних ниток і блискіток для створення ефекту блиску на снігу. На поверхні парасольки надруковані зимові орнаменти: сніжинки, морозні візерунки, кристали

льоду. Використання синіх і сріблястих відтінків для декору нагадує зимове небо та мороз.

Костюм «Провідники часу».

Костюм Вічності

Колір: Темно-сірий, чорний, з елементами сріблястого або платинового для створення ефекту небесного простору.

Матеріали: Меланжевий шовк, органза з глітером або металізовані тканини.

Костюм: Довгий, облягаючий комбінезон або сукня, що має елементи, які світяться або переливаються, імітуючи зоряне небо.

Аксесуари: Висока накидка з рельєфними зоряними візерунками, що плавно переходять у верхню частину костюма. Можна також використовувати елементи у вигляді метеоритів або комет.

Костюм Часового Циклу

Колір: Градієнти від золотистого до синього, що символізують цикл дня та ночі.

Матеріали: Шовк, сатин, тканини з ефектом зміни кольору при різному освітленні.

Костюм: Плащ, розділений на сегменти, кожен з яких має різний колір і текстуру, що символізує різні частини дня або етапи часу.

Аксесуари: Годинниковий пояс, прикрашений різними знаками, що зображають пори року, фази місяця чи час.

Костюм Хронографа

Колір: Комбінація пастельних і металевих відтінків, таких як блідо-синій, сріблястий, бронзовий.

Матеріали: Атомні або лазерні тканини, що змінюють текстуру в залежності від освітлення.

Костюм: Комплект із сукні або костюма з численними шевронами і символами, що представляють різні одиниці часу, такі як секунди, хвилини, години.

Аксесуари: Головний убір у вигляді годинникових циферблатів або компасів, що підкреслюють тематику.

Костюм Древнього Мудреця

Колір: Земельні відтінки, такі як зелений, коричневий, з додаванням золотих і червоних акцентів.

Матеріали: Натуральні тканини, такі як бавовна і льон, з декоративними вставками.

Костюм: Вільний, багатошаровий плащ або мантия, прикрашена вишивкою древніх символів, а також елементами, що імітують природу (каміння, гілки).

Аксесуари: Затискачі у вигляді знаків часу, старовинні предмети як прикраси (наприклад, пісочний годинник, компаси).

Костюм Часового Порталу

Колір: Холодні відтінки, такі як бірюзовий, індиго, сірий.

Матеріали: Тканини з ефектом переливання або флуоресцентні матеріали, що світяться в темряві.

Костюм: Оригінальний костюм з розрізами або розширеннями, що імітують портали або ворота. Можуть бути вставки з прозорого матеріалу, що створюють ефект «світлових тунелів».

Аксесуари: Головний убір у вигляді світлових або енергетичних фігур, наприклад, спіралі або кола.

Освітлення

Сценічне освітлення є ключовим елементом хореографічних проєктів, забезпечуючи видимість, естетику, атмосферу та сприйняття вистави. Воно створює потрібний настрій: м'яке тепле освітлення додає затишку, а холодне синє створює відчуття віддаленості або містичності.

Освітлення акцентує увагу на певних частинах сцени чи виконавцях, допомагає візуально розділити сценічний простір, підкреслює або

контрастує з рухами танцюристів, створюючи динамічні ефекти. Спецефекти, як прожектори, лазери та світлові проекції, доповнюють візуальне сприйняття, створюючи рухомі тіні, віртуальні елементи або драматичні переходи.

Синхронізація освітлення з музикою підсилює ритм і настрій. Освітлення підкреслює або змінює вигляд декорацій, акцентуючи текстури та кольори. Використання освітлення вимагає планування і творчого підходу для максимального впливу на загальний ефект постановки.

Для освітлення хореографічної постановки хореографічний епітет до пісні «Ся Цю Чунь» у контексті кваліфікаційної роботи «Двадцять чотири сонячні періоди Китаю» для кожного танцювального епізоду важливо дотримуватися тематичної відповідності. Освітлення повинно відповідати сезонним змінам, які відображаються у пісні та хореографії.

Оскільки «Ся Цю Чунь» асоціюється з циклічними змінами пори року, освітлення повинно підкреслювати кожну пору року, відображаючи її характерні риси. Сценічне освітлення для кожного епізоду повинно бути багатошаровим та динамічним, щоб підкреслити тематичний зміст і рухи танцюристів.

М'яке, тепле освітлення заповнює сцену, створюючи затишну і трохи загадкову атмосферу. Центральне освітлення акцентує головного хранителя часу, який стоїть у центрі сцени з парасолькою, що символізує контроль над часом. Навколо нього поступово з'являються інші хранителі, освітлені м'яким розсіяним світлом, яке підкреслює їхні плавні рухи.

Коли танець набирає темпу, освітлення змінюється на більш інтенсивне і холодне, використовуючи сині та зелені відтінки для створення відчуття руху крізь час. Промені світла слідує за рухами парасольок, створюючи візуальний ефект подорожі у часових потоках. Швидкі зміни світла підкреслюють динамічні па, наголошуючи на переходах між різними епохами.

На кульмінаційному моменті танцю сцена освітлюється яскравими променями, що зосереджені на парасольках. Використання стробоскопічного ефекту додає відчуття перебоїв у часі, створюючи ілюзію миттєвих переміщень хранителів. Лазерні промені додають футуристичних ноток, підкреслюючи важливість моменту.

Освітлення знову стає м'якшим, повертаючись до теплого, затишного тону. Парасольки замикають рух, утворюючи захисне коло навколо центрального хранителя. Поступово світло згасає, залишаючи на сцені лише слабкі відблиски, що символізують завершення подорожі крізь час і повернення до спокою та гармонії.

Висновки до другого розділу

У процесі аналізу художніх особливостей хореографічної постановки «Хореографічний епітет до пісні «Ся Цю Чунь» в контексті кваліфікаційної роботи «Двадцять чотири сонячні періоди Китаю» були зроблені наступні висновки:

1. Проведено ідейно-тематичний аналіз та розкрито *ідею, тему й надзавдання*. Хореографічна постановка демонструє складну систему символіки, що пов'язана з природним циклом у сонячній системі. Рухи виконавців мають чітко визначену семантичну навантаженість, яка репрезентує явища двадцяти чотирьох сонячних періодів Китаю. Таким чином, хореографічні елементи формують чіткий зв'язок між руховою експресією та сезонними змінами природи.

Створено лібрето, яке охарактеризовує дійових осіб, час і місце дії. Постановка інтегрує традиційні китайські танцювальні елементи разом із сучасними техніками, що забезпечує синтез історичних і новітніх стилістичних засобів. Це дозволяє зберегти автентичність культурних традицій, при цьому адаптуючи їх до сучасного контексту.

2. Охарактеризовано та обґрунтовано композиційно-архітектонічну будову танцювального твору, що включає хореографічну та музичну драматургію. Сюжет поділено на сім епізодів із визначенням їх порядку та назв, кожен з яких докладно описано й розкрито. Музична тема, що використовується в постановці, функціонує не тільки як фон, але й як активний компонент хореографічної структури.

Її ритмічні та мелодичні елементи тісно пов'язані з рухами танцюристів, що дозволяє створити синергетичний ефект між музичним і руховим компонентами. Для розкриття музичної драматургії проаналізовано кількість тактів та тривалість кожного епізоду й хореографічної постановки загалом. При описі порядку та назв танцювальних епізодів зазначено імена всіх виконавців. Детально охарактеризовано музичну основу та сценографію хореографічного твору.

3. Сценографія й костюми, використані в постановці, виконані з урахуванням характерних кольорових і текстурних особливостей всіх місячних циклів року. Візуальні елементи костюмів сприяють не лише естетичній привабливості, але й функціонально підкреслюють рухи танцюристів, що забезпечує гармонійне поєднання костюму і хореографії. Високий рівень емоційної виразності досягається через детальне опрацювання міміки, жестів та динаміки рухів.

Це забезпечує глибоке відображення почуттів і станів, що асоціюються з весняним періодом «ся цю», і посилює загальний емоційний вплив постановки. Таким чином, хореографічна постановка «Хореографічний епітет до пісні «Ся Цю Чуень»» представляє собою значний мистецький твір, який ефективно поєднує традиційні й сучасні елементи, відображаючи культурні та емоційні аспекти весняного періоду в китайському календарі.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У процесі здійснення кваліфікаційної роботи «Двадцять чотири сонячні періоди Китаю. Хореографічний епітет до пісні «Ся Цю Чунь»» нами було проаналізовано достатню кількість філософських, культурологічних, мистецтвознавчих джерел китайських, українських та зарубіжних дослідників (А. Вінничук, В. Кіктенко, Лі Ж., О. Матвієнко, Чжан Сянюн, М. Хамм, Чжитао Пан та інших) і на основі визначених завдань було зроблено наступні висновки:

1. Дослідження культурного значення природних циклів у філософії Китаю та їх відображення в хореографічному мистецтві виявило глибокий і багатогранний зв'язок між природою, культурою та мистецтвом. Філософія Китаю відображена у системі сонячних періодів, вказує на гармонічний зв'язок між людиною та природою. У хореографічному мистецтві це відтінюється у граціозних рухах, емоційних переходах та символічних жестах.

Вивчення культурного значення природних циклів Китаю розкриває його багатогранну спадщину і надає нові можливості для творчого використання цієї мудрості через хореографічне мистецтво. Такий підхід допомагає зберегти та передати цінності культури через високо артистичну та емоційно насичену форму виступу. Хореографічне відображення стає інструментом для сприяння міжнародного культурного обміну та взаєморозуміння.

2. Проаналізовано світогляд чотирьох природних сезонів у китайському мистецтві та хореографічних постановках. Китайське мистецтво вміщує в собі філософські, культурні та природничі аспекти кожного сезону. Чотири сезони – *весна, літо, осінь і зима* – стають не просто течією часу, але й символами циклічного життя. Кожен сезон у хореографії виражає свій власний характер та емоційну глибину.

Аналіз світогляду чотирьох природних сезонів дозволяє створювати хореографічні виступи, які не лише розкривають естетичні аспекти природи, але й глибоко вражають глядача, передаючи йому почуття злагодженості та внутрішньої гармонії. Такий підхід збагачує культурну сцену та сприяє розвитку хореографії як мистецтва, яке несе в собі культурні та філософські цінності.

3. Охарактеризовано систему «24 сонячні періоди» у Китаї та її втілення у традиційному танці. Ця система глибоко впливає на мистецтво та культуру країни. Це - об'єднання природничих циклів і філософських концепцій, яке знаходить втілення в рухах та виразі традиційного танцю. Система «24 сонячні періоди» слугує не лише календарем, але й відображає глибоке розуміння взаємодії між природою та людиною.

Традиційний танець стає не лише мистецьким виразом, але й засобом спілкування з природою та космосом. Витік з філософії концепції «24 сонячні періоди» у традиційному танці проявляється в гармонійних, символічних рухах, що відображають енергію кожного періоду. Кожен танцюрист переносить енергію природи через свої рухи. Такий танець збагачує світову спадщину, надаючи глибоке розуміння зв'язку між людством і природою.

4. Проведено ідейно-тематичний аналіз та розкрито *ідею, тему й надзавдання*. Хореографічна постановка демонструє складну систему символіки, що пов'язана з природним циклом у сонячній системі. Рухи виконавців мають чітко визначену семантичну навантаженість, яка репрезентує явища двадцяти чотирьох сонячних періодів Китаю. Таким чином, хореографічні елементи формують чіткий зв'язок між руховою експресією та сезонними змінами природи.

Створено лібрето, яке охарактеризовує дійових осіб, час і місце дії. Постановка інтегрує традиційні китайські танцювальні елементи разом із сучасними техніками, що забезпечує синтез історичних і новітніх

стилістичних засобів. Це дозволяє зберегти автентичність культурних традицій, при цьому адаптуючи їх до сучасного контексту.

5. Охарактеризовано та обґрунтовано композиційно-архітектонічну будову танцювального твору, що включає хореографічну та музичну драматургію. Сюжет поділено на сім епізодів із визначенням їх порядку та назв, кожен з яких докладно описано й розкрито. Музична тема, що використовується в постановці, функціонує не тільки як фон, але й як активний компонент хореографічної структури.

Її ритмічні та мелодичні елементи тісно пов'язані з рухами танцюристів, що дозволяє створити синергетичний ефект між музичним і руховим компонентами. Для розкриття музичної драматургії проаналізовано кількість тактів та тривалість кожного епізоду й хореографічної постановки загалом. Детально охарактеризовано музичну основу та сценографію хореографічного твору.

6. Сценографія й костюми, використані в постановці, виконані з урахуванням характерних кольорових і текстурних особливостей всіх місячних циклів року. Візуальні елементи костюмів сприяють не лише естетичній привабливості, але й функціонально підкреслюють рухи танцюристів, що забезпечує гармонійне поєднання костюму і хореографії.

Це забезпечує глибоке відображення почуттів і станів, що асоціюються з весняним періодом «ся цю», і посилює загальний емоційний вплив постановки. Таким чином, хореографічна постановка «Хореографічний епітет до пісні «Ся Цю Чунь»» представляє собою значний мистецький твір, який ефективно поєднує традиційні й сучасні елементи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Віннічук А. П. Український фольклор: Навчальний посібник. 2-ге вид., перероблене та доповнене. Вінниця, 2018. 168 с.
2. Емерсон Ралф Волдо. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник : у 2 т. / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. Т. 1 : А – К. 608 с.
3. Китай – країна великої культури. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/4683>. (дата звернення: 29.01.2024)
4. Кіктенко В. О. Огляд гіпотез походження китайської цивілізації. Орієнтальні студії в Україні. *До ювілею Л. В. Матвєєвої. Збірник наукових статей*. Київ: Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, 2010. С. 270–281.
5. Лао-Цзи. Книга про дао і де («Дао-де-цзін», «道德经»). URL: <https://cutt.ly/rwJjHsZ6>.
6. Максименко А. І. Хореографічна освіта в Китаї: традиції та сучасність. *Актуальні питання мистецької освіти та виховання*. 2014. № 1–2 (3–4). С. 105–113.
7. Матвієнко О. Філософія Стародавнього Сходу: навчально-методичні рекомендації. Навчально-методична серія «КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ»; [Ужгород. нац. ун-т; Ф-т сусп. наук; каф. філософії]. Ужгород: В-тво УжНУ «Говерла» 2020. 48 с.
8. Стрижак О. О. Прекрасний Китай як драйвер побудови глобальної екологічної цивілізації. URL: <https://cutt.ly/cwJjGBF3> (дата звернення: 09.01.2024).
9. Унікальна культура Стародавнього Китаю. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/culture/11279/>. (дата звернення: 11.01.2024)

10. Чжан Сянюн. Дослідження китайської та зарубіжної музичної культури у контексті нового шовкового шляху: монографія. Пекін: Щоденна преса, 2017. 129 с.
11. 潘志涛. 中国民间舞蹈教学手册与方法. 上海: 上海 音乐出版. 2001. 第331页.
12. 王涛等编. 中国成语大辞典. 上海: 上海辞书出版社. 2010. 1105 页.
13. 陈艳芳. 中国传统文化对人的影响研究 语文教育[J]. 人才, 2018.
14. 高之亮. 爱的哲学. 杭州: 浙江大学出版社, 2011. 344 页.
15. Hamm M. A Dream of the Self: Identity in the «Inner Chapters» of the Zhuangzi. Early China. 2020. vol 43. Pp 29–60.
16. John Muir: Spiritual Writings. URL: <http://surl.li/pdqdg>. (дата звернення: 09.03.2024)
17. Lovelock, James (2000). Gaia: A New Look at Life on Earth. URL: <https://cutt.ly/SwJjHO0h>. (дата звернення: 09.04.2024).

ДОДАТКИ

Фото 1. Танцювальний епізод 1

Фото 2. Танцювальний епізод 1

Фото 3. Танцювальний епізод 2

Фото 4. Танцювальний епізод 3

Фото 5. Танцювальний епізод 4

Фото 6. Танцювальний епізод 5

